

ВПЛИВ ГЕНОТИПУ ПОРОДИ БЕЛЬГІЙСЬКИЙ ВЕЛЕТЕНЬ НА РІСТ І РОЗВИТОК КРОЛІВ ПОРОДИ СІРИЙ ВЕЛЕТЕНЬ

*В.В. Нестеренко, студентка V курсу факультету ТВППТСБ**

Миколаївський національний аграрний університет

Проведено аналіз ефективності прилиття крові породи бельгійський велетень до кролів породи сірий велетень. Доведено доцільність використання кролів породи бельгійський велетень для підвищення продуктивних якостей у кролів породи сірий велетень.

Ключові слова: порода, помісь, бельгійський велетень, сірий велетень, прилиття крові, гетерозис.

Постановка проблеми: Одним із шляхів вирішення проблеми дефіциту білку тваринного походження в країні, може стати удосконалення такої галузі тваринництва, як кролівництво. Тому на сучасному етапі розвитку селекції у кролівництві важливо не тільки зберегти та підвищити генетичний потенціал вітчизняних порід, а й раціонально використати кращий світовий генофонд. Однією з таких порід є бельгійський велетень, тому метою наших досліджень було проаналізувати вплив породи кролів бельгійський велетень на ріст і розвиток кролів породи сірий велетень [1-4].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У кролівництві про прояв гетерозису у гібридів, отриманих при міжпородному схрещуванні, відомо вже багато років, а практичне його використання досліджувалося в різних країнах [6]. Про високу генетичну препотентність породи бельгійський велетень на різні породи кроликів в своїх роботах вказує Коцюбенко Г.А. [3], але на сьогоднішній день не повністю вивчено вплив даної породи на півдні України тому його використання, поки, супроводжується тривалими дослідженнями [5].

* Науковий керівник – канд. с.-г. наук, доцент Галушко І.А.

Постановка завдання. Проаналізувати динаміку росту чистопородного та помісного молодняку кролів та дослідити особливості їх розвитку.

Матеріали і методика. Дослідження проводилися в умовах Комунальної установи Миколаївський зоопарк у відділі віварію.

Об'єктом дослідження були чистопородний молодняк кролів породи сірий велетень і помісь отримана від схрещування бельгійського велетня і сірого велетня. Предмет дослідження: продуктивні якості (приріст живої маси і лінійний ріст).

Методика досліджень: із перевірених кролиць було сформовано дві групи по 10 голів породи сірий велетень. Дослідну групу кролиць парували з самцями породи бельгійський велетень, а контрольну – єдино-породними самцями. Помісний та чистопородний молодняк знов формували в дві групи по 40 голів. При цьому досліджували динаміку живої маси молодняку кролів від народження до 8 місячного віку. Тварин до годівлі зважували індивідуально на настільних циферблатних вагах та електронному кантері в більш дорослому віці. Також за загальноприйнятою методикою взято проміри: довжина тулуба, обхват грудей (мірною стрічкою). На підставі визначених показників промірів розраховано індекс збитості. Тварини всіх груп знаходилися в однакових умовах догляду й утримання. Молодняк у віці 3-місяців розділяли за статтями.

Результати досліджень. Важливим фактором, який має вплив на формування м'ясної продуктивності є визначення оптимальних параметрів живої маси. Тому нами проаналізовано динаміку живої маси чистопородного та помісного молодняку кролів яких розводять на підприємстві (табл. 1.). Отримані результати вірогідно довели ефективність прилиття крові бельгійського велетня. Так, молодняк дослідної групи перебільшує за живою масою молодняк контрольної у вищевказані вікові періоди на 30,7; 172,9; 133,5; 732; 1368; 1280,2 г відповідно, що сприяє підвищенню забійного виходу. Така енергія росту пояснюється ефектом гетерозису.

Динаміка живої маси кролів (г), $n=40$ гол

Група	Жива маса, міс		
	$\bar{X} \pm S_x$	σ	C_v
При народженні			
Контрольна	48,8±0,56***	3,5	7,2
Дослідна	66,1±0,91***	5,7	7,2
У середньому	64,1±1,81	16,1	25,2
1 міс.			
Контрольна	493,5±13,41***	84,8	17,2
Дослідна	666,4±6,69***	42,4	6,3
У середньому	579,9±12,24	109,5	18,8
2 міс.			
Контрольна	958,5±33,96	214,8	22,4
Дослідна	1092,8±25,44	160,9	14,7
У середньому	1025,6±22,39	200,3	19,5
4 міс.			
Контрольна	1245,6±34,19***	216,2	17,4
Дослідна	1977±51,43***	325,3	16,5
У середньому	1611,3±51,32	459,0	28,5
6 міс.			
Контрольна	1946,4±43,41***	272,1	13,9
Дослідна	3314,9±83,45**	527,7	15,9
У середньому	2630,6±55,80	805,1	30,6
8 міс.			
Контрольна	2736,1±44,91***	283,7	10,4
Дослідна	4016,3±12,51***	78,9	1,9
У середньому	3376,2±75,65	676,5	20,0

У сучасному племінному і товарному тваринництві великого значення надають господарській цінності тварин, яка визначається зовнішнім виглядом.

Зовнішній вигляд, або екстер'єр відображає характер продуктивності тварини. Для оцінки екстер'єру тварини використовують проміри статей його тіла. Основні проміри які бралися у кролів наведені в таблиці 2.

Велике значення має розвиток грудної клітки кролика, так як широкі і глибокі груди – це ознака міцної конституції и доброго здоров'я. Особливо важливо враховувати цей показник в умовах використання декількох порід, кожна з яких має свої екстер'єрні характеристики.

Таблиця 2

Проміри тілобудови кролів (см), n=40гол

Група	Проміри			
	Обхват грудей за лопатками		Довжина тулуба	
	$\bar{X} \pm S_x$	σ	$\bar{X} \pm S_x$	σ
2 міс.				
Контрольна	17,7±0,13***	0,83	26,2±0,36***	2,28
Дослідна	20,2±0,22**	1,40	33,9±0,26***	1,66
У середньому	18,9±0,19	1,72	30,1±0,48	4,34
4 міс				
Контрольна	26,8±0,21**	1,30	32,9±0,20**	1,23
Дослідна	28,9±0,21**	1,34	34,9±0,14***	0,86
У середньому	27,8±0,19	1,65	33,9±0,16	1,47
6 міс				
Контрольна	30,2±0,27**	1,69	39,8±0,47***	2,99
Дослідна	32,4±0,29*	1,82	39,7±0,28***	1,76
У середньому	31,3±0,23	2,10	39,8±0,27	2,44
8 міс				
Контрольна	36,7±0,16***	1,00	39,3±0,26***	1,64
Дослідна	41,8±0,2***	1,28	47,4±0,13***	0,81
У середньому	39,2±0,31	2,81	43,4±0,47	4,23

Аналізуючи показники промірів в період від 60-240 денного віку (табл. 2), слід вказати на деякі відмінності між групами. Так за проміром обхват грудей за лопатками дослідна група кролів переважала контрольну у всі вікові періоди на 2 см, тоді як у 8-му віці на 5 см. За довжиною тулуба дослідні тварини мали перевагу над контрольними аналогами в 2-му віці на 7 см, 4-6 місячному віці на 2 см, і 8-му віці на 8 см.

Особливості лінійного розвитку молодняку наочно відображають індекси будови тіла. Одним із таких є індекс збитості який прижиттєво оцінює м'якість кролів таблиця 3.

Основний індекс тілобудови кроликів, %

Група	Індекс збитості, %		
	$\bar{X} \pm S_x$	σ	C_v
2 міс.			
Контрольна	68,0±10,75	6,8	10,1
Дослідна	59,9±9,51	4,8	8,2
У середньому	63,9±0,83	7,2	11,3
4 міс.			
Контрольна	82,8±13,06	6,1	7,3
Дослідна	81,6±12,90	4,5	5,6
У середньому	82,1±0,48	4,4	5,3
6 міс.			
Контрольна	81,4±12,87	5,1	6,2
Дослідна	76,2±12,05	8,0	10,5
У середньому	78,8±0,79	7,1	9,1
8 міс.			
Контрольна	91,1±14,40	13,9	15,2
Дослідна	88,1±13,93	2,9	3,4
У середньому	89,6±1,12	10,1	11,2

За результатами наших досліджень встановлено, що тварини дослідної групи поступалися контрольним ровесникам у всі вікові періоди за значеннями індексу збитості. Це свідчить про те що ці тварини були більш компактними.

Висновки. У ході проведеного дослідю, можемо зробити висновок про доцільність використання кролів породи бельгійський велетень для покращення продуктивних якостей кролів сірий велетень. Було доведено, що жива маса молодняку дослідної групи збільшилася на 15% у порівнянні з контрольною. Аналізуючи показники промірів, встановлено, що у всі вікові періоди дослідна група переважала контрольну за проміром «обхват грудей» на 2-5 см, а за «довжиною тулуба» на 2-8 см.

Список використаних джерел

1. Бала В. І. Кролівництво – перспективна галузь / В. І. Бала, Т. А. Дон-ченко // Аграрні вісті. - 2002. - № 3. - С. 11-12.

2. Балакірєв Н. А. Кролівництво / Н. А. Балакірєв, Е. А. Тінаєва, Н. І. Тіна, Н. Н. Шуміліна.- М.: Колос, 2006 - 231 с.
3. Коцюбенко А. А. Эффективность скрещивания кроликов комбинированных пород в условиях юга Украины / А. А. Коцюбенко // Вклад молодых ученых в развитие аграрной науки XXI века: материалы междунар. Научно-практической конференции молодых ученых и специалистов. – Рязань, 2004. – С. 162–163.
4. Коцюбенко Г. А. Динаміка розвитку індексу збитості, промірів та живої маси молодняку кролів комбінованих порід / Г. А. Коцюбенко, С. М. Галімов // Біологія та проблеми захисту генофонду домашніх та декоративних тварин : матеріали Всеукраїнської студентської науково–практичної конференції. – Полтава, 2005. – С. 72–74.
5. Нигматуллин Р. М. Планирование селекционного процесса в кролиководстве / Р. М. Нигматуллин // Материалы международной научно–практической конференции, посвященной 75–летию образования зооинженерного факультета / Казан. гос. акад. ветеринар, медицины. – Казань, 2005. – С. 76–78.
6. Эбаноидзе Д. Н. Изучение эффективных сочетаний пород кроликов с целью увеличения производства крольчатины : дис... канд. с– х. наук / Д. Н. Эбаноидзе. – Тбилиси, 1990. – 149 с.